

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre:	18 kor. — fill.
Egy évre:	5	Fél évre:	8
Fél évre:	2	Negyed évre:	4
Negyed évre:	1	Egy órára:	1
Egy órára:	1	Egy órára:	1

Egyes szám ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **H. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször ismétlődő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden száma 4 fillér.

A véres nap története.

(És „az utolsó szó.“)

Irtá: **Ifjabb Móricz Pál.**

Nehogy azt gondolják a tisztelt olvasók, hogy a végítélet napja következett el és a mindenható mennydörgő fülünkbe az „utolsó szót.“

Az új Debreczeni Friss Ujság t. szerkesztője hozta az újabb áldozatot hálátlan szerepének, hogy szerencsésen fehérre mosdasson. Ő mondotta az „utolsó szót“ a „Debreczen“-ben „Véres nap története“ czimen megjelent vezércikkelyemre, melyben én kellemetlen kérdéseket és vádakokat csoportosítottam.

Nem tudom, hogy a t. laptárs hallotta-e a Matókné szósszának a hírére? Matókné ugyanis a megymártást egyszer maggal, másszor mag nélkül találta fel, de a mártás lényegében mégis csak megymártás maradt. Ugyanily recept szerint talál a t. laptárs is, midőn már a Bodóné politikájával nem lehet tovább csürni-csavarni az igazságokat, előszedi a Matókné szósszát. Ezuttal mag nélkül és kimondja az „utolsó szót.“

a., A főispán sokkal magasabban áll, semhogy a vádaskodás hullámverése hozzá fölhatoljon, Működése nyitott könyv egész Hajdumegye s az egész közvélemény előtt;

b., nem kell őt a kormány jóakaratu figyelmébe ajánlani a t. laptárs-

nak (t. i. a Debreczen-nek); mert — főispán, belügyminiszter — mindketten tudják nagyon jól, hogy a közérdek megvédése, a törvények megtartása tekintetében mi a kötelességük;

c., a szabadelvű párt (értsd Dégenfeld főispánt és csöndes kompánistáit Márk urékat) hiven megtette kötelességét a választás alatt;

d., a zavargás előidézésével vádolni azt a pártot, a melyet **Szell Kálmán politikája leng át**: merő képtelenség és abszurdum.

A magnélküli megyszósznak ezek a fő habarcsai. Vádaskodásnak nevezi a t. laptárs, hogy Dégenfeld főispánt a rendszerével és eszközeivel együtt itt megutálták, hogy erőszakos és ravasz kortes rendszere lejarta magát. Mi ismételtén hivatkozunk ugy az országos képviselőválasztás eredményeire, melyek nem rózsát, de ellenzéki tüskét teremtek a kékverű főurnak, a ki a laptárs szerint sokkal magasabban áll, semhogy a vádaskodás hulláma hozzá fölhatoljon.

Mi nem vádaskodtunk. Vádoltunk. És miért állana a főispán ur oly elérhetlen magasságban?

Talán mert gróf? . . . Vagy talán mert a törvényt betartotta? . . . Mi bizonyítottuk és bizonyítottuk, hogy a főispán a törvényt nem tartotta be. De kortes kulacsot akasztott a nyakába és a kortestanyák szaga még

máig sem párolgott el a ruhájáról. Eként tehát a törvénytagadó főispán maga könyökölt bele a sárba és így hálátlan törekvés őt a vádaknak, az igazságnak fölé helyezni. És tessék elhinni azt is, hogy az ő nyitott könyvéből, ha majd szakértő kezek fognak abban lapozgatni, kellemetlen regéket fognak kiolvasni az elfogulatlanok.

A méltóságos gróf főispánt különben nem mi ajánljuk a belügyminiszter figyelmébe, hanem ajánlják az ő cselekedetei, az ő sáfárkodásai, amellyel Debreczen városát gazdaságilag lejáratva és a 37 százalékos pótdó örvényébe is belesülyesztette. Ajánlja őt az a lejárt rendszer és az a czimbora-szövetség, a mely ellen már pártkülönbőség nélkül fellázadtak ugy Debreczenben, mint a megyében a jobbak. De ajánlani fogják még a méltóságos gróf főispánt a hajdumegyei Kossuth-párti országos képviselők is az országházban a belügyminiszter figyelmébe; mert ha ezt elmulasztanak — czimboráivá szegődnének a főispán lejárt és törvénytagadó rendszerének. Ilyet pedig már azt hiszem a t. laptárs sem tételez fel a mi választott népképviselőink felől?

Hogy Dégenfeld főispán és csöndes kompanistái (a t. laptárs szerint: a szabadelvű párt) miként tették meg kötelességüket, miként zudították fel az ármány minden eszközét, a gyanutlanok lába előtt miként nyitották meg a

Katona dalok a szabadságharczából.

(Töredékek.)

I.

Szállj le huzár a nyeregből,
Vedd ki lábod a kengyelből;
Ereszd meg a terhelődöt,
Öleld meg a szeretődöt.

II.

Megállj német, megállj kozák,
Ez az ország Magyarország! —
Dembinszky a csatavezér;
Ott hiába nem foly a vér
Hol szabadság magas zászlója lobog.

III.

Régen hallom fujni azt a szelot,
Hogy Haynau engem vasra veret;
De fikom a szentjét ő kegyelmének,
Nem parancsol a magyar legénynek.

A legöregebb magyar színész életéből.

(Foltényi Vilmos visszaemlékezései.)

I.

A legöregebb magyar színész névvel méltán tisztelhető Foltényi Vilmos, aki élete nyolczvanadik esztendőjét betöltötte és ki friss kedéllyel éli a nyugalom éveit a kálvinista Debreczenben, amelynek ősi színpadához a virágos emlékeknek egész láncolata fűzi kedves öreg urunkat.

Foltényi Vilmos a legöregebb magyar énekes színművésznünk. Már az 1848-as esztendőök elején felesküdt katonája volt a magyar színpadnak. És a magyar színművészet uttörőinek diadonájából, miként nyomorgásából bőven kivette részét az urimódohoz szokott, gavalléros fiatal rajongó, a ki a gödöllői uradalmi tisztulakból, a szüleiházuri kényelméből csapott fel a magyar színészet első uttörő katonái közzé, kiváló tehetségével nevet, elismerést szerezvén ma-

gának és barátságát a régi magyar színpad azon nagyjainak, a kiknek emléke előtt ma is hódolattal hajol meg minden igaz és értelmes magyar és a kiknek nagysága és fényessége az idők ködén keresztül nem halványul, de sőt növekszik.

Miért? Mert lelkes, mert rajongó, igaz eszményű magyarok voltak, a nemzeti szellemnek faklyavivői, áldozatra, lemondásra kész és próbált nemes magyarok, nem miként a mai színpad szedett vedett üzerei és törpéi, a selyemruhás, de rongylelkű mai komédiások.

*

1844-ben Pesten énekelgetett Foltényi Vilmos a Nemzeti Színházban.

Ugyanekkor történt, hogy 20 arany jutalomdíjat tűztek ki a Vörösmarty hatalmas nemzeti költeményének és riadójának a Szózat-nak megzenésítésére, Nem is maradt meddő ez a pályázat. Pályázott Egressy Béni is, a nemzeti színpad ez oszlopos alakja és művésze.

Lapunk mai száma 10 oldalra terjed.

politikai színpad sülyesztőit, arra csakugyan a szabadelvű párt felelhetne meg legjobban [ha nem volna a szájukon mungó lakat]; de az a szabadelvű párt, a mely kívül áll a czimboraságon.

A kik a kigyóbőr vedlésnek a barátjai, azok érdekes kigyóbőr változásban gyönyörködhetnek, ugyanis a t. laptárs szerint „a pártot“, értsd: Dégenfeld főispánt és kompanistait (akik az erőszakkal, a törvénytípással oly csufosan elbuktak) a **Szell Kálmán politikája lengi át** . . . Bravó, ez aztán az igazi kigyóbőr politika, mely vedlik és változik, a hogy és a miként a miniszterelnökök változnak. A Tisza Kálmán politikája, a Szapáry politikája, a durva Bánffy politikája után tehát most a Szell Kálmán politikája leng át Dégenfeld főispán és társain.

Hát nem veszi észre, hát nem érzi azt a méltóságos gróf főispán, hogy ő a ki a Tiszák és Bánffiak üdvére és hűségére amnyiszor, ország világ előtt felesküdt, hogy most a legnagyobb hálátlanságnak, következtelenségnek, politikai beszámíthatatlanságnak adja jelét, midőn az eddig üzött, az ő politikai elveivel, multjával teljesen elmentéses, barátjait, vezéreit a politikai kormányzás sorompói közül kibuktató és porba döntő politikának tolja magát szolgálatára? Hát ily kevés ítélőképességet tételiez föl a Tiszát és Bánffyt buktató Szell Kálmán felől? Okos fináncz ember az. Ösmeri Szell a maga Pappenheimereit és tudja ő, hogy a méltóságos gróf főispán hiába változtatja most a kormányzási szín

szerint a kigyó bőrt, a Tiszák, a Bánffyak embere a régi marad és nem képzeljük Szell Kálmánt oly hülyének, hogy ezt tudva: kigyót melengessen a kebelén. És ha a méltóságos gróf főispán magától nem hajlandó menni, akkor menesztetik és elfog következni az az idő, hogy a t. laptárs is kénytelen lesz publikálni a nemes gróf fölmentéséről közreadott hivatalos hirt. Ez lesz aztán az igazi „u t o l s ó z ó.“

Megtetszett érteni?

A választások után.

Még egy pár pótválasztás és mire e sorok napvilágot látnak, teljesen lezajlik a képviselőválasztás nagy, országos mozgalmá.

Mint a vihar tombolása után sokszor kidőlt fak fekszenek az ösvényen keresztül lábaink előtt, ugy találkozzunk most mandátum vesztett kisebb-nagyobb alakokkal. Ha egyik-másik felett elvívóválasztók keseregnek, azt indokoltnak és méltánylandónak tartom, mert az elvívóválasztók felett tiszteltem; még a személyhez ragaszkodásban is bizonyos mértékig az ideális gondolkodást szerettem fölfedezni, de hogy a viharon azzal licitaljunk túl, hogy annak lezajlása után is az egy táborba tartozók egymást tépjük-szaggassuk, ezt már nemcsak szenvedélynek, hanem a legnagyobb nemzeti szerencsétlenségnek tartom.

Ha a személylyel az elv is elbukott, a legmelyebb fájdalomra van ok, de ha csak a személy változott, az elv pedig minden irányzatában győzött, ugy a korábban elvtársak között a gyűlölet tüzeinek szítása hasonló ahhoz, mint midőn a hábaasszony nagy buzgalmában a fürdővízzel a gyermeket is kiönti. Ettől minden igaz hazafinak óvakodnia kell.

— Lesz minden. Egressy Béni izgatottan buzdította színpadi társait, a kik is — a közreműködött Foltényi bácsi tanúsága szerint ugy kivágtak a magas vé-t, oly lelkesen énekeltek az Egressy szózatját, hogy művével a legfényesebb sikert aratta. A tapsnak, az eljenzésnek valóságos vihára támadt és a husz aranyat Egressy Béniének ítélték oda.

No de való igaz is, Foltényi bácsi ezt a színpadi turpisságot most utólagosan ösmeri be, hogy míg az Egressy Béni gyűjtő szeremenyét szívből-lélekből fújták a színpadi énekesek, addig a többi versenyműveket csakugy énekeltek, mintha csak azt énekeltek volna, hogy „a gró'né a vízbe fulladt . . .“

Egressy Béni a dicsőségtől és a husz aranytól nem nyughatott. Beváltotta a tenoristáknak a magas „vé“-ért lekötött szavát. Nagy áldomást rendezett. Hiába figyelmeztették Egressy Bényt:

— Béni legalább egy aranyat tegyél félre emlékül . . .

A nagy dicsőség öröme elmulatták mind a husz aranyat; de a melódiák fennmaradtak és hirdetik az Egressy Béni emléket.

A korszak betegségei közé tartozik az is, hogy a léhaság gyakran diadalmaskodik az örök méltó fölött. Szigligeti „Szökött ka-

Ha a képviselőválasztási harcra a megyebizottsági tagok választására itt-ott akként hatott is ki, hogy régi függetlenségi ember helyére éppen a függetlenségi szavazók csodás összegabajodása folytán, pártönkivüli, vagy pártönfelüli tekintélyt juttatott, ez se legyen ok arra, hogy tovább duzzogjunk. Az elvtársak tömörítésére kell most már törekednünk, az ellentéteket osztalnunk, az érzékenykedést csilapítanunk: aki kurucz, mutassa meg a szeméjeskedésen felül emelkedő elvívóválasztók, mutassa meg azáltal, hogy képviselőjében az elvek emberét becsüli mindaddig, míg az méltatlanná nem teszi magát a becsülésre.

En nem szégyenlem palam et publice kimondani, hogy engemet, ki a függetlenségi párt elveinek kora ifjuságon óta megalkuvás nélküli követője vagyok, most az említett összegabajodás a megyebizottsági tagságnál elejtett. Múskor is szenvedtem már vereséget, ha nem ilyen alakban is, elveim miatt; de azon a téren nem fog meggyérni semmi fondorlat, semmi mesterkedés, semmi gyűlölet, hogy a függetlenségi elvekhez és az ezektől elválaszthatatlan szabadelvű irányhoz való hűség tekintetében bárkivel szembe is el ne mondhassem: „vagyok olyan legény, mint te, vágok olyan rendet mint te.“

Nekünk most már mindnyájunknak egyetértő örüllökké kell lennünk, figyelünk kell, hogy a közbizalom letéteményesei a választók irányelveit akarják a tudják-e képviselni. Ha az elvek ilyen hű szolgálata helyett apró beszúrással boszantjuk egymást, megbizottainktól akkor mit várhatunk? Hiszen a mandatáriusok elvívóválasztók elvívóválasztók által verhet csak szilard gyökeret.

E mi hajdusági kerületünkben az elvtársi közfoglásra szükség van. Ujjonnan választott képviselőnk a függetlenségi és liberális elv alapján áll, de a választók a harc hevében eltávolodtak egymástól, sőt Balmazújvárosra a megyebizottsági tagválasztásnál szenvedélylyel dolgoztak egymás ellen; ha ezt folytatják, ahelyett hogy elv-

tonája sem kerülte el a nagy alkotások sorsát.

Fáncsi, a Nemzeti Színháznak is vezetője, jutalmat tűzött ki népszínműre, magyar uverturákra. Ezen versenyezés során került pályabírálat alá Ney-nek „Vén sas“-a, Szigligeti „Szökött katoná“-jával szemben. A „Vén sas“ halálra boszantotta az előadó színészeket is, nem volt semmi komolyabb érteke. Helyi pesti pletyka darab volt, ellenben a „Szökött katoná“ örök életű alkotás, a zamatos magyar életnek örökbeesű képe és ennek dacára a számár bírálok a „Vén sas“-nak ítélték oda a jutalmat. Vaj kitudná ma már megmondani, hogy mi fán termelt a jutalommal koszoruzott „Vén sas“, de vaj kerül e oly művelt magyar ember, ki ne ösmerné a „Szökött katoná“ és ne gyönyörködött volna benne?

1849-ben a honvéd lovas tüzér üteg-nél már hadnagy volt Foltényi. A színpadi hősök a csatamezők katonái közé állottak a szegény megtámadott magyar hazának a védelmére. Az az üteg, a melynél Foltényi hadnagyoskodott a színpadnak több hősét barnította füstjével a csatamezők katonájává. A színész Zöldi ugyanennél az ütegnél hadnagyoskodott, Benedek József, Bálinti nevű színészek ugyancsak ezen ütegnél tüzerkedtek.

Es Mádon történt ez a feledhetetlen eset. Midőn a községen keresztül marsolt a honvéd sereg, egyik ház előtt megállott az üteg. Menetközben gyakran megtorlódi így

Egressy Béniel szoktak így tréfálkozni a színpadi kenyeres pajtasok:

— Béni csak oldalba kell lökni, és mindjárt melódiá ugrik ki belőle.

Egressy Béniének a zeneszerzésre is ily kiváló kepessegei voltak, csakugy esengett-zengett a lelke a szebbnél-szebb melódiáktól. Midőn tehát eikövetkezett a pályázat határnapja és Egressy felnezt a színházba a délelőtti próbákra, a színészek szóváltették a Szózat megzenésítését.

— Kár, hogy nem pályáztál Béni, még Thern elüti azt a husz aranyat . . . Pedig hisz te Béni színültig vagy melódiával.

Egressy Béni nem oly ember volt, a kinek a művészi érzékenységet sokáig kellett esiklandozni, most is hát tüzet fogott a lelke, midőn még tovább is biztatták!

— Pedig hisz te azt mihamar megírhatnád. Tizenegyórakor jár le a terminus.

Egressy Béni, míg a színpadon a próba folyt, felhuzódott egy második emeleti pályolyba és ott megalkotta a Szózatnak azt a zenejét, melyet ma is énekelnek. És még a kitűzött időre benyújtotta azt.

Midőn pedig a díszes közönség előtti bemutatóra kerültek a pályaművek, az utolsó előtti versenyműnek az Egressy zenésítését énekeltek a színésztársak. Egressy Béni a sugolyokban izzadt és a kóta papiros megöl az egyik tenorista odasugott a művészeknek:

— Lesz-e bor Béni? Mert ha nem lesz, nem lesz vé . . .

társi jobbot nyujtanának egymásnak, kockára teszik a jövődöt, pedig ezt a hazáját igazán szerető ember nem akarhatja.

Hűse le a bosszút annak rajtam keresztül tombolása; én nem a magam érdekében beszélek, mert bizalmi állásra mindig csak a közvélemény spontán megnyilatkozása alapján reflektálok; nem a sokszorkétes értékű megtiszteltetés fényében, hanem az elvhűség igénytelenségében keresem lelkemnek erősségét.

A mostani ciklusban olyan nagy feladat várna a képviselőházra, hogy mindnyájunknak teljes odaadással kell támogatnunk követünket, ki elveinknek hű képviselésére vállalkozott.

Senki sem tagadhatja, hogy a közpályá tisztes multja áll mögötte, a tisztes mult a tisztes jövő záloga; aki a kevesen hív, a sokan is hív az. Meglehet, mert hiszen ezt még a kormányelnök is szem előtt tartja, hogy a liberális egyházpolitika az 1848. XX. törvényezik életbeléptetése felé haladni fog s mi elvárjuk és el is várhatjuk, a mi képviselőnkől, hogy ezt a kérdést adott esetben igazán a 48 szellemében fogja fel, mint ahogy akkor Deák és Klauzál gondolkodtak. Ez a szellem igazság érzettel felruházott r. kath. honfitársainkat egyáltalában nem sértheti, hiszen az jóformán csak annyi változást idézne elő, hogy alpapságuk jobb módra jutna, püspökeik a fejedelmi fényből az apostoli egyszerűséghez közelebb hozatnának és más felekezetbeliek vállán legalább az iskola terhe megkönnyebbednek.

Nem protestáns, hanem liberális egyházpolitika ez s a 48 iki nagy alkotásnak már holnap vagy holnap után, tehát a közeljövőben megvalósítható egyik pontja.

Ha a közgazdasági kérdések mégis első sorban foglalják le a mi valószínű dolog, a nemzet érdeklődését és összes erejét, ezen sem akadunk fenn, ha bizhatunk képviselőnkhez, hogy az 1848. XX. t. cikket — nagy intentiójának megfelelőleg — szívében hordja, elaludni nem engedi.

Meggyőződésem, hogy bizhatunk hozzá, csak az a fődolog, hogy elveink mellett tö-

mörüljünk, s ami összetartásunk, ami erőnk az ő ereje lesz.

Megtévesztésre szánt jelszavak által senki ne engedje magát félrevezettetni, gondolja meg mindenki, hogy a meghasonlás közöttünk a függetlenségi nagy elvek sűrűsége, mely minél mélyebbre halad, annyival biztosabban eltemet bennünket.

Becsületesebb jobbot nyujthatunk egymásnak, miért szorítanánk azt ököbe egymás ellen, van ellenségünk elég, ha magunk nem leszünk is ellenségei magunknak.

Ilyés Endre.

Nyílt levél*

Tiszteletes Jánosi Zoltán hajdu-sámsoni ev. ref. lelkész urhoz.

Ma letterem figyelmeztetve, hogy a „Debreczen” cztmü politikai lap, f. hó 21. napján megjelent 204-ik számában Ön „Egy kis magyarázat” czim alatt cikket közöl, melyben a Hajdu-Sámson községben le. közelebb lefolyt törvényhatósági bizottsági tagok választásával foglalkozik.

A cikkben ezen kívül foglaltatnak olyan kijelentések is, melyek mert általánosságban vannak tartva, többféleképpen magyarázhatók.

A cikknek elején az mondatik, „hogy a hajdunánási és hajduhadházi testvérek tiszteletes ur előtt nem régeből oda nyilatkoztak, hogy tiszteletes urral együtt óhajtanának a hajduvármegyei doge palota titkaiba betekinteni.”

Befejező mondatában a cikknek pedig, a hajdunánási és hajduhadházi által tudomásul vétetni kéri tiszteletes ur, hogy a hajdusámsoniak nem akarják kiseperni a

* Vettük ezen „Nyílt levelet”, melyre némely megjegyzést magam is fogok tenni, Fel. szerk

vármegyét, mert jobban szeretik a tisztaságnál a szemetet.

A cikkben használt ezen kifejezések alkalmasak lehetnek arra, hogy az olvasóban, vagy épen a nagy közönségben gyanút támasszanak az iránt, hogy vármegyénk vezetésében, ügyeinek ellátása körül, titkolni valók vannak, és hogy a vármegyénél kiseperni való szemét van, amely vonatkozhatik személyre vagy személyekre, de vonatkozhatik valakinek olyannak, tudniillik ki a vármegye ügyeinek intézésébe befoly, tevékenységére, működésére is.

Köztisztviselők vagyunk mindnyájan, kik a vármegye ügyeinek intézésébe befolyunk, s mint ilyenek nem tűrhetjük el, hogy bennünket a gyanunak még csak árnyéka is érjen, ugyan azért felkérem tiszteletes urat, magyarázza ki cikkének valódi értelmét e lapok hasábjain, különösen arra kérem, álljon elő vele nyíltan mi az, amit a vármegyénél titkolni valónak tart, mi az, vagy ki az a szemét, melyet kiseperni szeretne, hadd tudjuk meg mi is, de tudja meg a közönség is.

Cselekvési szabadságomat válaszára, vagy annak megtagadása esetére is, mindenestire fenntartom.

Debreczen, 1901. október 23.

Rázsó Gyula,

kir. tan. alispán,
a vármegyei tisztikar nevében is.

Hajdu-vármegyének «Gyula bácsiától», Rázsó Gyula alispán urtól egy nyílt levelet vettünk, melyet az alispán érdemes munkatársunkhoz, Jánosi Zoltán ref. lelkész urhoz intéz, a mely levél unikum a maga nemében és előjele az idők változásának, midőn

a katonaság, de ime, a hol megállottak, a fehér ház kis ajtaján egy nő szaladt ki. Déryné volt, a nagy művésznő, a ki ezen zavaros időben otthon Mádon tartózkodott és a ki a tüzértiszti egyenruhában, a lóháttas honvédtisztekben is felismerte a szinpadit társait és e szóval szaladt ki elejbök: — Jaj Foltényi! Zöldi! hát magok azok . . .

Es Déryné nagy örömeben még a lovakat is megölelte. Es azonnal tüzes Tokaj-hegyaljai bort, mádi bort hozatott ki és szivesen itatta a hadfiakat és a véletlen viszontlátás öröme bérugott az egész lovas üteg. Csak úgy lóhátról fogyasztották a tüzes mádi bort és midőn Klapka tábornok arra ellovagolt, miközben tisztelgett Dérynének, mosolygott és ennyit mondott:

— Csodálom, hogy még az ágyu be nem rugott.

Klapka tábornok tovább lovagolt, de ha Görgei vetődött volna arrafelé, bizonyosan szomorubbán végződött volna a mádi találkozás és a Déryné vendéglátása.

Perczel Móricz tábornok nem volt valami különös barátja a parlamentnek, a hol jobbra-balra huzódottak az ország képviselői. Perczelnek volt a szavajárása:

— Fikom a sok fiskális mindenét, szétszórom őket.

A Tiszán „Mészáros” nevű hadihajó

is szolgált a magyar szabadságharcz ügyének. Karl-nevű gőzhajóból alakították át és a rácz-csajkások fékentartására biztosította a Tiszát. Ennek a honvéd hadihajónak Kenessey volt a hajóparancsnoka, a tüzéség parancsnoka Stollhoffer nevű tisztt, mint röppentyű zarancsnok, Foltényi hadnagya. E hajón volt két 12 fontos és oldalt 4 hat fontos ágyu és 4 röppentyű. Midőn Haynau közeledett Szeged-felé, ekkor Szegeden le szerelték a honvéd hadihajót és az ágyuiból külön mezei üteget állítottak. Ez időtájt következett be a híres, a sokáig emlegetett új szegedi puszkapor gyár robbanás is, midőn a hadifogoly osztrák tüzerek felrobbantották a Zsótér-féle nagy lőszer magazint.

1849 ben a szőregi csata után már az ellenség kezére került Szeged, melynek áldozatkész magyar népét Kossuth Lajos „nemzetem büszkeségének” nevezte és mely magyar város a szabadságharcz alatt vérevel, vagyonával csüggedetlenül és a legnagyobb áldozatokra készen támogatta a szent ügyet.

Es most mégis az idegen ellenség kezére került a hatatmas magyar város, a muszka-sereg a boszorkány szigetnél táborozott le és eközben történt, hogy egy osztrák kürazér kapitány vágatott be a szegedi nagy piacra.

A szegedi kofák kint ültek az áruló helyen. Akkor már megszokta a föld népe az ágyudörgést, a puskaropogást. Az arany sisakos, hetyke osztrák lovas kapitány egyenest az asszonyok mellé ugratott és tiszta magyar szóval rájuk kiáltott:

— No Kossuth k . . . k, most már bezzeg megcsókoljátok a kezét-lábát a hunczut németnek is? . . . Es ekként csufolkodott még más kijejezésekkel is a pergőnyelvű szegedi kofákkal, de vesztére.

Az egyik tüzről pattant magyar menyecske felugrott a kis székről, kezét csipőjére szoritotta és így tromfolt az osztrák főtisztre:

— Enyje de nagy a szátok, a mióta a muszka a pendeje alatt behozott benneket.

A kapitány elnevette magát, aztán, lovat sarkantyuzván, elvágatott. Úgy látszik: elértette a visszavágást. Mert az osztrák sereg gyámola, a muszka gyalogság gatyaszárban járt és a fölött bokáig erő hosszú kaftánt viselt. Találón mondta tehát a szegedi menyecske, hogy a honvédektől oly sokat porolt osztrák csak a muszkák pendeje alól vitézkedik.

Szabad Hajdu.

az önértet, az érzékenység ismét fészket rakni készül a kö tisztviselői szivekben.

Rázsó Gyula alispán a vármegyei tisztikar nevében is nyilatkozik, amely tényleg van oly tiszteletré méltó tisztelet (habár a méltóságos gróf főispán eléggé megsibbasztotta őket), hogy komolyabban kell foglalkozni ezzel a levéllel, mintsem megérdemelné. ... Tudom, hogy akihez intézve van, Jánosi Zoltán tiszteletes ur illő választ ad reá, noha én helyében vármegyénk Gyula bácsiját az egész tisztikarával együtt a sajtóbirósághoz utasítanám, ha sértve érzik magokat, keressék ott az elégtételt, a hova a törvény utalja a tekintetes urakat és ne mint ifju krakélérek viselkedjenek.

Mert Jánosi Zoltán felpanaszolt cikkében nem irt, nem állított olyant, amely miatt akár Rázsó Gyula, akár más megyei tisztviselő sértve, gyanusítva érezhetné magát, hanem általános nyilatkozott egy lejárt rendszerről, melyet majd bonczkés alá fogunk venni a vármegye tanácsstermében is, ha tetszik ha nem tetszik Rázsó Gyula alispán urnak, a ki bizony idáig még mi ránk ellenzékikre nem vehet; mert az öreg alispán buzgóságát szívesen becsültük és cselekedeteinek bírálásánál mindig figyelembe vettük, hogy a rendszer bényitja, a rendszer nyomja őt is.

Ha azonban az alispán és társai azonosítják magokat a lejárt rendszerrel, akkor ne érzelegjenek és ne érzékenykedjenek, ha szembe kerülünk egymással. Meg fogják érdemelni sorukat, ha a személyi érdeket fölé helyezik a vármegye érdekének. Mert jegyezzék meg, hogy mi nem sógor-ságért, komaságért, főispáni czimbora-ságért küzdünk, de küzdünk vármegyénk független népének a közérdekéért, a magyarság függetlenségéért; azért mosolyogni való naivság önöktől azt kívánni, hogy évtizedek alatt meggyökeresedett, de immár lejárt rendszer büneiről, káros kihatásairól egy rövid cikkkecskében nyújtson magyarázatot bár Jánosi Zoltán tiszteletes ur, bár más. ... Ezt önök komolyan nem is kívánhatták, bár tudjuk, hogy Jánosi Zoltán tiszteletes ur komolyan fog erre megfelelni; tehát sajnáljuk önöket, hogy felülnek a doge-palota főúranak. Az ő napja letűnő félben.

Önök nem az ő kegyelméből tisztjei a vármegyének, hanem a vármegye választotta önöket bizalmi állásukra és jegyezzék meg, hogy közeledik a választás napja és ekkor ismét mi fogunk választani, azok, kiket sem sógor-ság, sem komaság, sem főispáni czimboraság nem köt senkihez; tehát magukra vessenek az urak, ha a lejárt, a megyében meggyűlölt rendszerrel azonosítván magukat, mi bennünk

ellenfeleikre találunk. Midőn tehát a mi egyik lelkes elvtársunk a doge-palota betekintésre való titkairól beszél, midőn a vármegyei nagy takarítást hozza szóba a rendszer évtizedes büneihez még mindig szelid és személyeket nem sértő hangon, akkor az ifju krakéléreskedés helyett méltóbb lett volna önöknek hallgatni és szívők jobb meggyőződését követvén, segédkezni nyújtani nekünk véreiknek oly bilincsek, oly rendszer megtöréséhez, a mely bilincsek, a mely rendszer súlyát önök is a legközvetlenebbül éreztették, érezhetik Hajduvármegye tisztviselői.

Ifjabb Mórincz Pál.

Kor és jellemrajzok.

(Dióhéjban)

Minden kor — többé kevesbé a maga méhében hordja a nagy események embriót vagy a meddőség sivárságát. — Ezért mondják, hogy „Nagy idők, nagy emberek” vagy pedig „Oh tempora, oh mores!”

Atilla nem volt kisebb ember, mint ma akármelyik nagyképu császár vagy király, — és mégsem volt annyira büszke, mint egy mai királynak vagy császárnak legutolsó lakája.

De felséges lenne, ha feltámadna Attila, hadd láthatna az ő megdőbentő nagyságának fénye mellett a mai fejedelmek parányiságát, a züllésre kényszerített gyáva népek millióját.

Krisztus mondotta hajdan magáról: „Én vagyok a feltámadás és az élet, a ki én bennem hisz, az nem hal meg, hanem örökké él.”

Az anarchista pedig ma így kérkedik: „Én vagyok az uralkodó állami és társadalmi rendszerek sirtatemetője — és a megsemmisítés kérielhetetlen szelleme — a ki én bennem hisz és engemet követ, az meghal ugyan börtönben, bitófán vagy villamos mérszárszéken — a feltámadás és idvezülés hite nélkül feltámaszthatatlanul: — de élni fog emléke az emberek borzalmában és irtózatában.

Boldog ember a ki mindent azon elvből tart helyesnek, mert „minden úgy van jól a mint van — valahogy csak kell lenni mindennek a világon; mert még semmise hogy — nem volt soha” . . . De a jámbor szemlélődő és gondolkozni szerető ember nem így gondolkozik és itélkezik, ő semmit sem talál helyesnek a mi jobban is lehetne, mint a hogy van itt a földön.

Ha majd egy boldogabb jövőben Debreczen város jelenkorának jámbor krónikása részrehajlatlanul fog itélkezni a mai állapotok felett, — bizony ha van egy másik élet a sirom tul, a választottak közül ott majd hej de sokan megsiratják földi sáfarkodásuk átkos emlékezetét, melyet maguk után az utókornak gunyolódás czégéreül hagyományoztak.

Tegnap este egy 5 felvonásos drámát adtak elő a debreczeni színházban. . . Ha az életben minden héten lejátszódnék egy ilyen vérfürdő, — több lenne a földön a temető, mint a családi tüzhely, — mert sokan vannak, a kik családi tüzhelyen kívül élnek — és azokat is el kellene valahova temetni. Jó, hogy ez a „brüsszeli vérfürdő” cz. dráma csak 5 felvonásból állott mely épen elég volt ahhoz, hogy a szintársulat tagjai halomra gyilkolják egymást. A szelid lelkületű színház közönség borzalmát az a gondolat fokozta a végletekig, hogy még egy hatodik felvonás is következik, a melyen aztán — színészek hiányában — a közönség legyilkolására került volna a sor.

„Publicista.”

NAPI HIREK.

Istenitiszteletek

Holnap vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek végzik az istenitiszteletet: Nagytemplomban: Mitrovics Gyula lelkész, Kistemplomban: Biró János s. lelkész. Újtemplomban: K. Tóth Kálmán lelkész. Ispótytemplomban: Kovács Zsigmond s. lelkész. Szegényházban: Hajdu Zsigmond püsp. titkár.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istenitiszteletet.

A szerkesztőségéből.

Lapunk felelős szerkesztője hazaérkezett, átvette a Debreczen szerkesztését.

Igazoló választmányi ülés.

A virilisek névsorának egybeállítását a törvény értelmében az igazoló választmány teljesíti, melynek elnöke dr. Kola János, e választmányt november 1-ső és 2-ik napjára hívta egybe és pedig tartják az üléseket e két napon délelőtt és délután is a városházánál a Vecsey Imre tanácsnok tb. főjegyző hivatalos szobájában. Városunkban a törvényhatósági bizottság a szavazattal bíró tisztviselőkön kívül 186 tagból áll, kiknek egyik fele választott másik fele része, tehát 93 pedig virilis — vagyis legtöbb adófizetés jogán ül a képviselőtestületben.

A nagyerdei Simonyi-ut világitása.

A városi tanács legközelebbi ülésében elhatározta, hogy november 15-ik napjáig a nagyerdőre vezető Simonyi uton teljes légszuszvilágitást tart fenn. November 15-től kezdve a kórházig és azzal szemben fekvő Dienes villáig lesz az eddigi világitás, azon-tul pedig csak 5 lámpa és a nagyerdei csőszháznál egy, mint rendőrhely előtti lámpa fog felgyújtani. Ezt az üdvös reformot — igen helyeseljük, különösen a gyógyító-intézettté átalakítandó fürdő szempontjából, melynek nagy áldozattal emelését a vállalkozó szellemű berló uraknak a város hatósága van hivatva első sorban megkönnyíteni,

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalnál a hét folyamán házasságot kötöttek: Kovács József — Elek Margit, Sipos Gyula — Holeczper Emma, Weisz Géza, Weinstein Regina, Bakó Sándor, Fiala Rozália, Győri János, Tóth Mária, Takács Sándor, Lippai Sára, Tokai Gyula, Hajdu Mária, Weisz Vilmos, Fischer Julia, Vacher Károly, Horváth Mária, Papp Géza, Varga Julianna. Összesen 10 pár. Ugyanezen idő alatt a következő halálozási eseteket jelentették be. Szél Mihály 71 éves napszámos, Szücs János 83 éves háztartásbeli, Szabó Erzsébet 15 napos csecsemő, Száva Julianna 3 éves gyermek, Kripló Piroska 2 éves gyermek, Dári János 24 napos csecsemő, Nagy Elek 76 éves nyugdíjas hivataloszolga, Dobi Gyula 4 napos csecsemő, Vadászi László 73 éves önálló női szabó, Szücs Gábor 18 hónapos csecsemő, Vitárius Imréné szül., Puchlin Mária 25 éves háztartásbeli, Tóth József 37 éves város adóvégrehajtó, özv. Kovács Istvánné szül. Csáki Sára 81 éves háztartásbeli, Harangi József 53 éves önálló kőműves; özv. Galgóczi Sámuelné, született Mahalek Gizella 21 éves házieléd, Vadász Géza éves gyermek, özv. Töviski Jánosné, szül. Bucsei Erzsébet 76 éves magánzó, Juhász Róza 2 éves gyermek, Seres László 6 éves gyermek, Balázs István 60 éves önálló ács, Erdős János 52 éves napszámos, Szegedi József 41 éves napszámos, Schwartz Ignác 34 éves házaló, Nagy György 59 éves ácssegéd, Nagy Sándor 2 napos csecsemő, Nagy Gábor 1 hónapos csecsemő, Gyöngyösi Róza 5 éves gyermek, Molnár Erzsébet 2 éves gyermek, Csurka Lajos 67 éves magánzó, Molnár János 4 éves gyermek, Szilágyi Bálint 3 hónapos csecsemő, Nagy Mária 1 hónapos csecsemő, Fábian János 42 éves önálló férfiszabó, Papler Margit 19 éves tőzsdei alkalmazott, Nagy Géza 6 napos csecsemő, Ferenczi István 29 éves napszámos, Radosevics Natália 22 hónapos csecsemő, és 1 halva születés. Összesen 38. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 49 születési esetet (25 fiú 24 lány) jelentettek be így a születési esetek 11-el múltak felül a halálozási eseteket.

Új találmány a foggyógyászat terén.

A foggyógyászat terén a tudomány legújabb vívmányát sajátította el egyik helybeli előnyösen ismert fogorvosunk dr. Nagel Zsigmond. Elsajátította a nálunk még teljesen ismeretlen s a fővárosban is pár hó óta gyakorolt porcellán tömést s fogászati műtermét az ahoz szükséges legújabb apparátusokkal be is rendezte már. — A porcellán töméseknek az eddig gyakorolt fogtömések felett óriási előnyei vannak. A porcellántöméssel megjavított fogaknak rendkívül nagy az ellenálló képessége, a savak nem képesek azt megtámadni, soha ki nem kopik s pld. ha egy mellső fog félig kitört ezt lehet hosszúságú kereszt metszetben porcellántöméssel pótolni s ezáltal elkerülhető lesz az, hogy egy csorba fog miatt műfogot kellene hordani. Nagel dr. már eddig is több ilyen porcellán tömést végzett s mindenki a legnagyobb elismeréssel szól e téren korszakalkotó új vívmányról, a mely rövid idő múlva bizonyára mindenféle más fogtömést háttérbe fog szorítani.

Levél Jánosi Zoltán lemondásáról.

Jánosi Zoltán, a hajdu-sámsoni református lekipásztor elvi okokból lemondott a megyebizottsági tagságról, a melyre a legutolsó választáson választották a sámsoniak. Jánosi lemondása meglehetősen sajnálkozást keltett a független értelműek körében. Bizonyítja ezt ezen levél is, melyet Hajdu-megye egyik régi, érdemes függetlenségi pártfőfőtől és megye-bizottsági tagjától vettünk, a ki, Jánosi Zoltán lemondásával foglalkozván, a többi között ezeket írja:

„Mélyen sajnálom a tiszteletes Jánosi Zoltán ur lemondását, nagy veszteség az ő hatalmas tehetsége és erős akarata reánk nézve. S megvallom, bár imponál nekem is ez a semmiben nem alkuvó jellemszilárdság, mely erre a lépésre vitte, de azzal a nagy kötelességgel szemben, melyet az ő nagy tehetsége mint megyebizottsági tagra reá hárított volna, nem tartom kellőképpen megokoltnak abdicálását. Számolnia kellett volna azzal, hogy a tündező komisz korszak sokkal inkább megrontotta az emberek gondolkodását, mintsem egyszerre a legtisztább elvi álláspontra helyezkedhessenek s tekintenie kellett volna Sámsonon kívül is, a hol nagy vágyakozással vártuk az ő megjelenését a küzdő téren.“

Bizony, bizony e rövid néhány sorban sok megszívlelni valót vetett föl tisztelt megyebeli barátunk.

Rövid krónikák a XX-dik századból.

Csiky Lajos lovagkeresztes kálvinista dékán a királyi audencián olyan legalázatosabb pukkedlit vágott és annyira a mellére törte a fejét, hogy királyunk magában felsóhajtott:

— Szomoruan elfajulhatott a magyar, ha már a kálvinista kemény nyak is ilyen hajlékony.

A lovag keresztes kálvinista dékán szerénységével meglehet elégedve a magas katolikus klérus. A mit mi nem hittünk volna, a lovag keresztes kálvinista dékán természetesen találja, hogy a királyi audienciára „elsőnek természetesen a biboros hercegprimás ment be . . .“ Micsoda bokoralkban rejtőzködő ibolya szerénység, hogy a lovag-keresztes kálvinista dékán így háttérbe szorította magát és a keresztjét a hercegprimás előtt.

A debreczeni kálvinista dékán ur lovagkeresztet kapott a királytól. Ismét csalódott a király. A lovagkeresztes dékán a királyi audienciájáról emlékezvén, lovaghoz nem illelőleg hálálkodik, alázatoskodik és nyolczrét görnyed, mint valami lakáj.

Csalódott ismét a jó király.

Azelőtt másforina audienciára citálták a kálvinista papokat. A boldogult nagy Révész Imrénk is járt oda fönt a „királyi szót hallani . . .“ Nem hajtotta meg a kemény kálvinista nya-

kot és noha mint hazafinak, mint egyházi férfinak a legnagyobbak voltak az érdemei, mit kapott ő? . . . Ő nem királyi lovagkeresztet, de királyi dorgatóriumot. Így változnak az idők és a nyakas kálvinista magyar faj elfajulása következtében az emberek így — kereszteződnek puhányokká.

Csokonai Lillájának felfedezték a lánykori arczképét. . . . A mit a költő életében meg nem érhetett, holta után század év múlva megéri . . . Kedvese képét a muzeumban képe mellé függeszthetik. A hatvan-utczai temetőben pedig őszi harmatcsöpp hull a vasoszlopra.

nemes Portörő Kelemen**A névtelen levélírók gazságai.**

Egy időben névtelen levélírók sok felháborodást gerjesztettek már a debreczeni családokban. Most ezek a gazfiak ismét megkezdték elvetemült és minősíthetetlen gaz kalózkodásukat, ismét névtelen levelekkel árasztják el a várost, tehát közérdeket képeznek a gazfiaknak a lealcázása, akikre vonatkozik a rendőrség bünyügyi osztályának a felhívása és kérelme, melyet mihez tartás végett ajánlunk a polgárság figyelmébe:

A most egy éve megindult névtelen levelek írója a törvény által tiltott és szigorú megtorlást érdemlő cselekményeit legközelebb ismét folyamatba tette és városunk érdemes férfiai s tisztességes családait a legbecstelenebb kifejezésekkel és legaljasabb rágalmazó névtelen levelekkel árasztja el.

Hogy a nyomozás és vizsgálat megkönnyíthessék, a mindenki által óhajtott felfedezése az ösmeretlen s a névtelenség alá rejtőzködő tettesnek elérhető legyen, felhívjuk mindazok, a kik ilyen névtelen levelet kaptak, hogy azokat vagy legalább a czimzett borítékot e hivatalhoz (Szent Anna-utca 12.) beszovaltatni sziveskedjenek.

Debreczen, 1901. Okt. 26.

Rendőrkapitányság bünyügyi osztálya.

Adomány az egri hősök szobrára.

Az egri hősök felállítandó szobrára a mai napfolyamán a Péter Pálnál levő „Kerek asztaltársaság“ hat koronát és Kaszás István polgártársunk két koronát küldött illetőleg hozott szerkesztőségünkbe. A szives adományt midőn köszönettel nyugtázzuk, kérjük a hazafias közönséget a további adományozásra. Az egri hősök emléke megérdemli a magyarságtól ezt a csekély áldozatot. A ki aranyat, ezüstöt nem adhat, adjon rézpénzt és felépül az egri hősök szobra.

Tarka szinpad.

Marthon Géza, a debreczeni színház fiatal új karmestere Tarka szinpad czimen sikerült és már is köztetszésre talált indulót szerzett, amely a napokban jelent meg egy előkelő zeneműkiadó cég kiadásában. Az indulót Budapesten, Bécsben s már Debreczenben is játszák. Az induló Debreczenben László Albert könyvkereskedésében kapható.

A Dongó.

Debreczen ezen népszerű és kedvelt éleztapja dús és pompásan szórakoztató tartalommal jelent meg. A vezérezikk helyén Kossuth Ferencz képét közli és a Kossuthról hazafias szép sorokat. A belső lapoldalon aztán sikerülten és vérig metszően ostromozza a szerkesztő és jeles szerkesztő gárdája a politikai és társadalmi kinövésüket. A pompás, tartalmas, a szögfejtőre ütő éleztapot ajánljuk az olvasók figyelmébe.

A debreczeni virilisek.

Hivatalos uton küldetett be: Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága legtöbb dót fizető tagjainak névsorát az igazoló választmány állítja össze. A város érdekelt lakossága értesítettik, hogy a legtöbb adót fizetőknek hivatalos kimutatása Vecsey Imre tb. főjegyző. tanácsnok ur hivatalos helyiségében (Városház I. emelet 7. sz. a.) a folyó 1901. évi október 24-ik napján elkezdődő 8 napi közszemlére kitétetett s ott az megtekinthető s ha az illetők ezen névjegyzék ellen felszólalni kívánnak s illetve adójuk kétszeres beszámításának kedvezményét a jövő 1902 évre igénybe venni óhajtják e végett ugyanezen hivatalos helyiségben ülésező igazoló választmány előtt a folyó 1901 évi november hó 1 és 2 án d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig szóval vagy írásban jelentkezzenek, s jogsultságait igazolják. A városi tanács.

A fertőző betegségek és az Ebesi ártézi víz

Városunkban — szomoruan tapasztalhatjuk — az utóbbi időben a fertőző betegségek gyakoriak. Tífusz, skarlát stb. megbetegedés majdnem mindennap fordul elő s ezt az orvosok főként a debreczeni egészségtelen s nem a legjobb ízű ivóvíz élvezetétől eredetnek tulajdonítják. Könnyen lehet ezen segíteni, pótolhatjuk a rossz ivóvizet s akkor eiejét vehetjük a megbetegedéseknek. Az Ebesi ártézi víz az az üdítő s gyógyital is, melynek élvezete a legegészségesebb. Tiszta szénsavas forrásvíz, melyet a legszegényebb ember is megszerezhet s nem lesz kénytelen a debreczeni rossz s egészségtelen, legtöbb esetben a betegségek esirait magában hordozó kutvizet inni. Az Ebesi ártézi víz vállalat barkinek házhoz szállítja a kellemes, üdítő s gyógyhatással is bíró nagyon olesó Ebesi ártézi vizet.

Egy szegény ember kérelme.

Ismét a nagy, az emberbaráti szívekhez folyamodunk egy a sors által megtört embertársunk részére, a ki valaha jobb napokat látott tanult, művelt ember. A sors csapásai következtében inségre, árvaságra jutott. Se kenyerre, se hivatala, ezen az uton folyamodik a jószívű közönséghez gyámolításért. Elfogad a napikenyérre való bármely segélyt is és mivel irodai munkára képes, esetleg irodai alkalmazást is keres. Jobb napokat látott uri emberek, kit megtört és letört az élet, családja is szerte van szórva, így vélekedésünk szerint is megérdemli a közönség segélyét és hogy a megéihetéshez neki az önzetlenek módot nyujtsanak. Bizonyítványok is állanak rendelkezésére és egy tragikus életmult.

Megyebizottsági tag választás H.-Hadházon.

Hajdu-hadházi kiváló elvársunk és pártunknak régi küzdő tagja, Simon Károly H.-Hadházról érdekes levélben tudatja velünk a H.-Hadházon megejtett megyebizottsági tagválasztás eredményét. A levél vonatkozó részét ide iktatjuk s pártunk diadalát jelentik ez örvendetes sorok is.

«Most olvastam felhívástokat arra nézve, hogy a megyebizottsági tagválasztás eredményét tudassuk.

Én semmi különös sulyt nem fektettem ennek a közlésére, miután itt most kormánypárt nem is létezik s így a legcsekélyebb küzdelem sem fejlődik kie körül. Igen csendes lefolyású választás mellett csaknem egyakarattal választattak meg a mi pártunk jelöltjei: Csapó László főbíró, Hadházy József közbirtokossági elnök s Komor Sándor közbirtokossági pénztárnok. Mind Kossuth-párti függetlenségek.

Botrány a rendőrségen.

Egyik elűző számunkban megirtuk; hogy a rendőrség bünygyi osztályának eljáró tisztviselője a főiskolai ifjuság megidézett hallgatóit milyen bánásmódban részesítette s előttük milyeo gyanúsítással illette a függetlenségi-pártot. A bünygyi osztálytól erre a hírünkre vonatkozólag azt a felvilágosítást vettük, hogy a főiskolának csupán egy hallgatóját Erdei Károlyt idézték meg s azt is egy feljelentés alapján, de ő hozzá olyan kérdéseket a vizsgálat során, melyek a függetlenségi-pártra vonatkoztak volna, bármily tekintetben is, nem intéztek, miről a felvett jegyzőkönyvek is tanuskodnak.

TÁVIRATOK.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Az új országház első ülése.

Budapest, 1901. október 26.

A képviselőház ma rendkívül érdekes képet mutatott. A sok új képviselő mind helyét kereste, miközben nagy volt a zaj, zúgás, zsidongás. Az őt nemzetiségi képviselőnek a középső sor utolsó padjában jelölték ki helyeiket.

Apponyi Albert gróf, odament Barabáshoz s gratulált neki nagyváradi győzelméhez.

Tíz óra után megjelent az elnöki emelvényén Csávossy Béla háznagy s fölszóllította Madarász apót a Ház legöregebb tapját, foglalja el mint korelnök az elnöki széket. Madarász az egész ház eljenzése közben felmegy s elfoglalja az elnöki széket. Üdvözli az új képviselőházat s felszólítja a

legfiatalabb képviselőket a korjegyzői tisztségre. Korjegyzők lettek: Baross János, Vilcesek Frigyes, gróf Csekonics Gyula, gróf Borbély György, Bethlen István gróf.

Ezután Madarász — a királyi kézirat felolvasása előtt — tudatja a házzal, mivel a kir. várpalatán fekete sárga zászló van, ő nem vezetheti a várba a képviselőket s így visszalép a korelnökségtől.

Csávossy háznagy felszólítására ekkor Fabiny Teofil foglalja el az elnöki széket s felolvastatja az új országgyűlés egybehívásáról s megnyitására szóló királyi kéziratot.

A felolvasás után **Barabás Béla** felszóllalt.

— Tisztelt képviselőtársaim! Nemzetes Uraim! (Élénk tetszés minden oldalon. Kiáltások: Nagyon helyes!)

Barabás ezután kijelenti, hogy a függetlenségi és Kossuth párt nem megy el a várba, mert itt egyszerű polgárok is ülnek, kiknek nincs előirt ruházatok, másrészt pedig 1867 előtt is már ősi szokás volt, hogy a király jöjjön a nép közé, ne pedig a nemzet menjen a királyhoz. (Zajos tetszés.)

A várpalatán fekete sárga zászló leng. Ha a fátyolborítás minduntalan akkor nem szabadna minduntalan a gyűlést zászlóval felidézni a keserves emlékeket. (Taps, eljenzés!)

Szell Kálmán Barabás beszédére azt feleli, hogy a fekete-sárga zászló a királyi ház színe. (Ellentmondások a szélsőbaloldalon.) Negyven éves szokás, hogy mi megyünk fel a várba, nincs ok miért változtassák meg ezt a szokást.

Kossuth Ferencz azt feleli a miniszterelnök beszédére, hogy a királyi ház színe vörös fehér.

Szell: Én azt mondtam, hogy az uralkodó a maga színeinek a fekete-sárgát vallja.

Fabiny korelnök felszólítja a Házat hogy hétfőn menjenek a várba s az ülést bezárja.

*

Makkait a székely képviselőt a képviselők s a karzat egyaránt lesték, de nem találták sehol. Szell Kálmán beszéde alatt érkezett meg. Nessi Pál Kossuth-párti képviselő vette legegységre s elkiáltotta:

— Éljen Makkai!

A képviselők, karzat, maga a miniszterelnök mind Makkai felé néztek, ki rendes ruhájában a fehér darócnadrágjában nyugodtan ment helyére az utolsó padba.

Az utcán Makkait, Barabást, Pichlert, Vázsonyit folyton éljenzették.

Bakonyi Samu dr. Debreczen II. kerületének és **Benedek János** dr. H.-Böszörmény képviselője a hatodik sorban egymás mellett ülnek. Melettük ül **Rákosi Viktor** H.-Nánás képviselője.

A haj újra növése! Nincs többé kopaszság!

Egy említésre méltó szer, mely férfiak, nők és gyermekek egyaránt gyönyörű haját kölcsönöz. Megakadályozza a hajhullást, meggyógyítja a kopás, varas, pörspénészes fejt és sűrűsíti, hosszúra növeszti, valamint nehezzé és selymessé teszi a haját. A korán megöszült haj, festés nélkül visszakapja eredeti színét. A kopasz fejnél z haj valamint a szemöldök és szempillák újranövéséért jótálik.

Amerikában „Lovacrin” név alatt egy szert találtak fel, mely hosszú és gyönyörű dus haját növeszt. Miután a Lovacrin tisztán növényekből lesz készítve, nem kell ennek használatától óvakodni, mert még a legfinomabb fejbőrnek sem ártalmas.

Nincs semmi ok arra, hogy önnék vagy gyermekeinek ritka és esenevész hajnöve-e legyen. Az egészséges hajra, mint védőre, úgy télen mint nyáron szükség van és egészséges hajnöves nélkül úgy a gyermekek mint a felnőttek folyton ki vannak téve a meghülésnek.

Az anya vagy gyermekek betegsége gyakran paralizálja a hajtot és évek mulnak, míg a természet ezt a hiányt pótolja De ki kételkedhetnek ezen csodálatos szer tulajdonságaiban akkor, midőn kezeink között ezer és ezer bizonyító levél van, melyek oly egyénektől erednek, kiknek szavaihetőséghez kétség nem fér.

Nincs kegyelem a korpa, a hajhullás a kopaszágnak, mint azt a fenti kép mutatja.

Turner tanár a „Fairmount College” elnöke, Sulphur, Ky., v. St. v. A., a következőket mondja: „Miután 30 évig kopasz ejem volt, 1895-ben használni kezdtem ezt a szert és pár héttel később egész fejbőrömet sűrű, ujonnan nőtt haj fődte. Hajamat kevés kivétellel teljesen elveszítettem és 6 hét alatt fejemnek kopasz része egészen fődve volt. 30 évig voltam kopasz és ha a haj olyan helyeken, mint az anyóm, ismét ki tud nőni, akkor nem kell az eredménytől senkinek sem tartani.”

Walker N. asszony, 18 Haven St. Grimsby Eug.: „Egy helyet, mely évek óta hopasz volt fejemen, most ismét szép sűrű haj főd.”

F. R. Everett asszony, Joana Villa, Turbeck Terrace Road Eug.: „Husz éve már, hogy majdnem minden hajamat elveszítettem, úgy hogy csak egy kevés maradt meg. Most ismét gyönyörűen nő a kopasz részekben és sűrűsödik. Az ön szere igazán bámulatos.”

G. Bunce ur, 32 Richardson St., High Wycombe, Bucke, Eug.: „A legkellemesebb meglepetéssel konstatáltam, hogy a Lovacrin 3 heti használata után hajam ismét nőni kezdett. Osszes barátainak ajánlom ezt a módszert, mint olyat, mely a hajujítás nevet megérdemli.”

A Lovacrin által a hajtó ismét gyökeret ver. Az új haj csodálatos gyorsasággal bujik ki a bőr alól és nő. Anyák, kiknek kis leányuknak haja rövid és szemmel láthatólag majdnem teljesen élettelen, ezen remek szer csodálatos hatásától különösen el lesznek ragadtatva. Mialatt ez a készítmény a felnőtteknél a korpa, hajhullás és kopaszágot gyógyítja meg, addig minden anyának fontos tudni, hogy van egy szer, mely kedvenceiknek gyönyörű hajfogatot szerez.

Egy nagy üveg Lovacrin ára, mely több hóig eltart, 5 kor. 3 üveg 12 kor. 6 üveg 20 kor. Szállítás posta utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett az európai raktár által:

M. FEITH, Wien, VII. Mariahilferstrasse No. 38.

Rendkívüli szerencse BIHARI EDE

főrudájában, ahol eddig több mint

ÖT MILLIÓ

koronát fizettek ki, közötté

600,000 kor. a 69686. számra
600,000 kor. a 28718. számra

Nem kell gazdagnak lenni, hogy de általa meggazdagodhatunk! egy sorsjegyet vásároljunk.

SZERENCSE-NAPTÁR.

Január	Február	Márczius	Április	Május	Junius	Julius	Auguszt.	Szeptemb.	Október	Novemb.	Decemb.
1 87250	1 42317	1 23711	1 53744	1 57927	1 53445	1 23730	1 57988	1 23617	1 18429	1 69000	1 23651
2 63682	2 74082	2 25817	2 82490	2 34226	2 95635	2 73512	2 45796	2 14211	2 23270	2 23655	2 45783
3 23612	3 63527	3 28774	3 98450	3 31332	3 23677	3 23547	3 63686	3 45783	3 95658	3 63511	3 23789
4 23701	4 73723	4 45749	4 57860	4 87297	4 82433	4 82433	4 61454	4 61454	4 69588	4 43311	4 43226
5 53134	5 23655	5 43320	5 98448	5 18427	5 14110	5 61473	5 31308	5 95639	5 73741	5 53418	5 73656
6 63537	6 57810	6 23767	6 69047	6 63234	6 69043	6 69043	6 95625	6 31320	6 18428	6 57900	6 76501
7 57868	7 74057	7 23650	7 53424	7 45710	7 31386	7 82337	7 13365	7 45739	7 34230	7 69620	7 69656
8 23683	8 23528	8 43444	8 57964	8 23731	8 78051	8 95670	8 23697	8 43297	8 67937	8 43297	8 43297
9 63675	9 23528	9 23528	9 23528	9 73698	9 62701	9 23797	9 73709	9 14241	9 67937	9 67937	9 67937
10 63675	10 18411	10 69022	10 34297	10 23615	10 53409	10 57988	10 23685	10 73622	10 73649	10 23655	10 69675
11 63691	11 82414	11 45702	11 57850	11 69606	11 28742	11 34222	11 82363	11 82316	11 23716	11 45745	11 78015
12 63674	12 74022	12 45723	12 34296	12 57803	12 14236	12 14236	12 43408	12 73607	12 18441	12 43245	12 23640
13 78008	13 63550	13 23756	13 80540	13 69643	13 28717	13 78077	13 65671	13 73507	13 23622	13 69667	13 45774
14 45762	14 63419	14 57951	14 43227	14 23665	14 23673	14 15992	14 23809	14 23809	14 14171	14 14171	14 78008
15 23683	15 95639	15 23723	15 82449	15 45748	15 45800	15 14170	15 82354	15 23600	15 69635	15 23621	15 14231
16 57849	16 14123	16 69561	16 73546	16 57909	16 34235	16 14170	16 69065	16 61484	16 14153	16 73648	16 69582
17 69690	17 34213	17 23594	17 82471	17 23783	17 34235	17 95602	17 23611	17 82401	17 45743	17 82485	17 18449
18 57979	18 15449	18 23594	18 82471	18 43235	18 43235	18 73542	18 23628	18 14268	18 23632	18 73648	18 23749
19 82325	19 15449	19 23594	19 82471	19 43235	19 43235	19 23582	19 14144	19 95614	19 82484	19 57880	19 69660
20 45759	20 45761	20 82436	20 45748	20 45748	20 34235	20 73510	20 23611	20 57911	20 73632	20 69632	20 69644
21 57900	21 141270	21 69582	21 69582	21 34235	21 34235	21 78070	21 66570	21 73747	21 73711	21 69616	21 23724
22 14265	22 73647	22 62749	22 43235	22 43235	22 43235	22 69559	22 14219	22 23632	22 57959	22 69647	22 69688
23 63650	23 63654	23 69605	23 82362	23 43235	23 43235	23 57976	23 23611	23 14284	23 69675	23 57954	23 69688
24 63650	24 61478	24 14101	24 78044	24 57886	24 78050	24 18421	24 23632	24 23632	24 23632	24 23632	24 69688
25 63650	25 61478	25 43212	25 23674	25 23674	25 69610	25 23674	25 23674	25 14215	25 23650	25 73740	25 43442
26 23702	26 34215	26 57882	26 34215	26 23612	26 14192	26 98415	26 34224	26 69653	26 78075	26 82901	26 43442
27 73630	27 69530	27 34215	27 73615	27 43235	27 43235	27 69642	27 69556	27 61461	27 23642	27 73619	27 69616
28 95680	28 80324	28 18468	28 34296	28 34296	28 57960	28 69556	28 82322	28 82322	28 78032	28 23646	28 38430
29 78008	29 23630	29 23630	29 63515	29 45749	29 14193	29 69620	29 45720	29 45720	29 23675	29 23641	29 78028
30 73530	30 73632	30 73632	30 73581	30 34244	30 43440	30 69620	30 18421	30 18421	30 18440	30 53435	30 87230
31 45757	31 23792	31 23792	31 34244	31 34244	31 34244	31 23539	31 73545	31 23517	31 23517	31 31321	31 31321

Mikor van a születésnapom? Mindenki azt a számot vásárolja, amely véletlenül a neve- vagy születésnapjára fel van jegyezve. Ezen számokból nemcsak egész sorsjegy, de 1/2, 1/4, 1/8 is kapható. Csak azon legrosszabb esetben küldök hasonló számot, ha a kért szám már el volna adva.

Az I. osztályú sorsjegyek ára:

egy nyolcad (1/8) — 75 frt vagy 150 kor. | egy negyed (1/4) 150 frt vagy 3.— kor.
egy fél (1/2) 3.— frt vagy 6.— kor. | egy egész (1) 6.— frt vagy 12.— kor.

Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében küldök. Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen mellékelem. A hivatalos nyermény jegyzéket huzás után azonnal küldöm. Sziveskedjék megrendelését azonnal, de legkésőbb

folyó évi november hó 3-ig

Bihari Ede

Budapest, Városház-u. 14.

Itt levágandó!

Megrendelő lap T. Bihari Ede úrnak Budapest

Sziveskedjék a m. kir. szab. osztályú sorsjáték **I. osztályú** sz. **eredeti sorsjegyét** a hivatalos tervvel hozzám juttatni.

A betétösszeg kor. utánveendő. } A nem kívántatsz-veskedjék törölni.
postautalványon küldöm.

Pontos cím:

M. FEITH, Wien, VII. Mariahilferstrasse No. 38.

A kor magaslátán áll

mindig a világszerte ismert és jóhírű

divat áruház

BÉCS,
VI. Mariahilferstrasse
No. 81—83.

D. LESSNER

BÉCS,
VI. Mariahilferstrasse
No. 81—83.

Divatgyapjuszövet	métere	.40	kor.	—	1.—	kor.
Divatgyapjuszövet	„	1.30	„	—	2.50	„
Divatgyapjuszövet	„	2.60	„	—	4.30	„
Divatgyapjuszövet	„	4.60	„	—	9.—	„
Divat barchetek	„	.52	„	—	1.30	„
Divat mosóflanellék	„	.40	„	—	.85	„
Divat selyemszövetek	„	.70	„	—	17.—	„

Bársonyok, sima és mintázott. különféle árakban.

Nagy külön osztály

Szőnyegeken és függönyökben.

Saját műhelyeim, öltözékek és blúzok stb. elkészítésére az áruházban vannak.

Bérmentes szétküldése

a
10 koronát meghaladó
rendelményeknek.

Választék és árban

verseny nélkül!

Minta megrendeléseknél az árak és kívánt kelme-faj pontos megjelölését kérem, hogy csakis a szükségeset küldhessem.

!! Szőnyeg és confectio diszárjegyzékek ingyen és bérmentve !!

Parisi világiállításán 1900.
„Grand Prix.“

Világhírű orosz Karaván thea.

Popoff K és C

testvérek, cs. és kir. udvari szállítóktól

MOSKVA.

Legfin. fajok.

Legfin. fajok.

Iroda: Wien, VIII/2. Breitegasse 9.

Detailban, minden finomabb fűszer és csemege üzletben, eredeti csomagolásban kapható.

A védjegy törvényesen védve

Akar ön sok pénzt keresni?

Havonként 1000 korona is kereshető könnyen, kockázat nélkül, becsületos uton. Irja meg címét G. 51. sz. a.

Andas Annoncen-Bureau des „Mercur“ Nürnberg Mendelstrasse 23.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

orvosi kitünőségek által mint dr. Braun tanár, udv. tanácsos, dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag dr. Krafft-Ebin tanár, udv. tan., dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhg tanár, dr. Nuesser tanár udv. tan., dr. Schauta tanár, dr. Wofeinlechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánltatik.

Gyöngék és lábbadozóknak.

Kitüntetések: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV. Gyógyszerész és vegyészeti congressus Nápoly 1894. Kiállítás Venedig 1894. Kiel 1894. Amsterdam 1894. Berlin 1895. Páris 1895. Quebec 1896. Turin 1898. Quebec 1897. Canea 1900. Nápoly 1900. Páris 1900.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kitünő, újra élesztő szer kiváló ize miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vétetik. **üvegekben** 1/2 liter á K 2.40, 1 liter á K 4.40 árusítatik minden gyógyszerertárban.

Serravallo gyógyszerertár Triesztben.

Jencs-féle Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer szeplő, pattanások, májfoltok, bőrtarka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arc és kéz vörösségét. Rendszeresen használva, a ráncos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idezi elő az arczbőr fényességét. **Ára 1 korona.** A hozzávaló Narancsvirág Foude doboza **1 korona.** Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János“ gyógyszerertárban
Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Nádor“ gyógyszerertára
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Van szerencsénk a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi-téli idényre a legújabb

Szines és fekete selyem
Gyapju női ruhaszövet
Flanell, mosó velez
Téli kendő, sál
Ruhadiszek és bélésárakkal

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa czégtől
átvett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk ki.

Kiváló tisztelettel

Donogán és Somossy

Kunz József és társa utódai.

A háziasszonyok figyelmébe!

Herz Ármin fiai BUDAPEST

stearingyertya és szappangyár

ajánlják kitünő minőségű

I-ső rendű **„LINA“** stearingyertya,
II-od rendű **„GLORIA“** gyertya,
szinszappan, „Lina“, Elain-, Eschweger-
és mázolószappan gyártmányukat

Jobb és olcsóbb az osztrák gyártmánynál!

Uj hazai ipar!

Támogassuk a honi ipart!

Diszített női kalap
már 2 firtól feljebb.
Szörme collek,
Karmantyakban
nagy választék

Hajdu és Biharmegye általánosan elismert legnagyobb

Női felöltő és női kalap

áruháza

RÓZSA LAJOS

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár

tulhalmozott raktár miatt

nagy alkalmi-eladást

rendez.

Prémes teli kabát
már 6 firtól feljebb.
Prémes félpaletók
már 10 firtól feljebb.

Teli posztó galler.
prémium
12 firtól feljebb.
Eredeti modell drbok,
Színházi gallérok
fél áron.

Gyermek köpenyek
már 3 firtól feljebb.
Szörme gallérok
már 8 firtól feljebb.

Olajba rakott, páczolt és kocsonyázott
halcsemegék

Caviár, tengerirák,

francia és belföldi

sardiniák

a leghiresebb gyárakból.

Balatoni fogas

kristály kocsonyában

beszerezhető

Kontsek Géza

fűszerkereskedésében

DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Zongorák

CHMEL J. és FIA

cs. és kir. udvari zongoragyárosok,

BUDAPEST, Gizella tér Haas palota.

Alapított 1835-ben.

Legrégibb s legnagyobb zongora- és harmonium
telep hazánkban.

világ legjobb zongorái és harmoniumjai egyedüli képviselői, mint
**Bösendorfer, Bechstein, Schidmayer,
Kaps, Rönisch, Estey, Wirth stb.**

valamint kitünő sajátgyártmány.

Jutányos áruk, szolid kiszolgálás

Árjegyzék kívánatra ingyen!